

Information om Warmblood Fragile Foal Syndrome (WFFS)

- Alla hingstar som verkar eller ska verka i SWB-avel ska testas för att ta reda på om de bär anlag för WFFS. Detta gäller även hingstar som verkar via så kallad ett-sto-licens.
- Samtliga WFFS-resultat som kommit SWB till handa finns på respektive hingsts BLUP-sida.
- Från och med 2019 krävs att hingsten har testats för att kunna lösa betäckningslicens för SWB. Detta gäller även ett-sto-licen WFFS läggs till på SWB:s defektlista som rapporteringspliktig defekt.

Testa din häst

Klicka [HÄR](#) för information om hur du testar din häst. Resultat som skickas till SWB publiceras på blup.se.

Fakta WFFS

WFFS är defekt som påverkar kroppens vävnader och bl.a. gör att huden lossar från kroppen hos drabbade föl. Fölen måste avlivas inom de närmaste dygnet efter födseln. WFFS är ett recessivt anlag vilket innebär att en individ kan vara bärare av ett anlag utan att det märks på individen själv. Det finns tillgängliga gentester för att avgöra om en individ är bärare av anlaget. **Det är viktigt att veta att enbart om två anlagsbärare paras finns det risk för att avkomman drabbas.** Då är risken 25 % att avkomman får anlaget i dubbel uppsättning och drabbas av sjukdomen. Dessutom verkar det som om en del av drabbade foster aborteras, vilket gör att frekvensen drabbade födda levande föl sannolikt är lägre än 25%, även i de fall då man parar anlagsbärare. Om två anlagsbärare paras är risken för att avkomman endast får anlaget i enkel uppsättning och alltså blir anlagsbärare 50 %. Även om två anlagsbärare paras är chansen 25 % att få en avkomma som inte ens är anlagsbärare. En sådan avkomma kan aldrig föra anlaget vidare och är alltså helt fri. Dock är det enligt Jordbruksverkets föreskrifter inte tillåtet att para två kända anlagsbärare. Motsvarande defekt finns hos människa och kallas då Elher-Danlos syndrom. Hos häst känner man sen tidigare till en annan variant av sjukdomen, HERDA. Den har liknande symtom, men det är olika mutationer som ligger bakom HERDA och WFFS. HERDA finns framförallt hos quarterhästar men WFFS finns hos varmblod. WFFS är beskriven hos tyska varmblod och har där i studier visats ha en anlagsbärfrekvens på 9-11%. Det betyder ca 1-3 sjuka och drygt 100 anlagsbärande föl per tusen födda per år.

WFFS finns inte med på Jordbruksverkets defektlista. Däremot står det i Jordbruksverkets föreskrift om avelsarbete (SJVFS 2009:28) att djur inte får användas för reproduktion om det visat sig att djuret med stor sannolikhet nedärver disposition för hög frekvens konstaterade sjukdomsfall, förlösningssvårigheter eller dödlighet hos avkomma i samband med födsel. Bestämmelsen kompletteras med regler för hur man får para anlagsbärare för den typen av sjukdomar. Bland annat att man är skyldig att se till att den andra parten i en parning inte är bärare av anlaget till en sådan sjukdom om man vet att den ena är det. Om det är känt att en hingst eller sto är anlagsbärare är alltså **både stoägare och hingstägare skyldiga att förvissa sig om att inte båda parterna i parningen är bärare av anlaget.**

Eftersom det verkar som om en del av drabbade foster aborteras kan det vara bra att vara extra uppmärksam när det gäller aborterade foster och om möjligt provta dessa, och/eller dess mödrar för WFFS för att kontrollera om föräldrarna är anlagsbärare.

Vanliga frågor med svar

När ska jag testa min häst för WFFS?

- Om du har ett sto eller hingst som är tänkt för avel och där du vet att antingen modern eller fadern är bärare av anlaget eller misstänkt bärare
- Om du får ett föl med symtom som tyder på WFFS ska både modern och fadern testas
- Om du avser att betäcka ditt sto med en hingst som är bärare av anlaget måste du testa ditt sto. Det är inte tillåtet att para två anlagsbärare

Vad är risken för att mitt föl ska drabbas av WFFS eller bli bärare av anlaget?

Om **båda föräldrarna är anlagsbärare** är:

- risken att få ett sjukt föl 25 %
- chansen att få ett friskt föl, men som är anlagsbärare 50 %
- chansen att få ett friskt föl, som inte heller är anlagsbärare 25 %

Om **bara en förälder är anlagsbärare** är:

- risken att få ett sjukt föl 0 %
- chansen att få ett friskt föl, men som är anlagsbärare 50 %
- chansen att få ett friskt föl som inte heller är anlagsbärare 50 %

Vad ska jag göra om mitt sto testar positivt för WFFS-anlaget?

Om ditt sto har andra egenskaper som gör att hon är mycket intressant för aveln kan du låta betäcka henne, men alltid med en hingst som är fritestad för WFFS-anlaget.

Vad ska jag göra om mitt sto är dräktigt med en hingst som testat positivt för WFFS-anlaget

Du kan låta testa stoet för WFFS för att kunna räkna ut sannolikheten för att fölet ska kunna vara drabbat. Om stoet också är bärare av WFFS-anlaget är risken statistiskt sett 25 % att fölet drabbas och 50 % att fölet är friskt, men anlagsbärare. Vidare har du 25 % chans att få ett friskt föl som inte heller är anlagsbärare. Om stoet inte är anlagsbärare finns det ingen risk alls att fölet föds sjukt. Vidare har du då 50 % risk att få ett föl som är anlagsbärare och 50 % chans att få ett friskt föl som inte heller är anlagsbärare. Alltså rekommenderar vi att du avvaktar fölningen och sedan även provtar fölet, även om det föds friskt.

Om min häst är WFFS-bärare, påverkar det hans/hennes hälsa?

Nej, ingen forskning har hittills kunnat visa att bärare har vare sig fördelar eller nackdelar av att vara bärare av WFFS-anlaget i enkel upplaga. Bärare kan vara utmärkta sporthästar. Att de är bärare har ingen betydelse för deras sportkarriär eller den dagliga träningen.

Kan jag fortfarande betäcka med en hingst som är WFFS-bärare?

Ja, men då är du som stoägare skyldig enligt Jordbruksverkets föreskrifter att förvissa dig om att ditt sto inte är bärare, innan du betäcker. En parning mellan en bärare och en icke bärare resulterar aldrig i ett sjukt föl. Däremot är det statistiskt sett 50 % risk för att avkomman blir bärare av anlaget, och 50 % chans att avkomman inte blir bärare. Vill man använda avkomman till avel bör man testa om den är bärare eller inte.